

Sl. No. :

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions - 22

SS-23-Sindhi Sah.

No. of Printed Pages - 11

Tear Here

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2024
SENIOR SECONDARY EXAMINATION - 2024
सिन्धी साहित्य
(SINDHI SAHITYA)
समय : 3 घण्टे 15 मिनट
पूर्णांक : 80

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें
TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

- شاگردن لاءِ ضروري هدايتون -

- (1) شاگرد سڀ کان پهرين پنهنجي سوالی پيپر تي رول نمبر ضرور لکهن .
- (2) سڀني سوال ڪرڻ ضروري آهن .
- (3) هر هڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي ڪاپي ۾ لکڻو آهي .
- (4) جن سوالن جا جواب دريا، ۾ پڇيا ويا آهن ، انهن جا جواب گڏ لکڻا آهن .
- (5) سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو .
- (6) سوالن جي سامهون مارڪون ڏنل آهن .

- शार्गिदिनि लाइ ज़रुरी हिदायतू -

- (1) शार्गिदि सभ खां पहिरीं पंहिंजे सुवाली पेपर ते रोल नंबर ज़रुर लिखनि ।
- (2) सभेई सुवाल करणु ज़रुरी आहिनि ।
- (3) हरहिक सुवाल जो जवाबु, डिनल जवाबी कॉपीअ में लिखिणो आहे ।
- (4) जिनि सुवालनि में जवाब 'या' में पुछिया विया आहिनि उन्हनि जा जवाब गडु लिखिणा आहिनि ।
- (5) सुवाल जो जवाबु लिखण खां अगु सुवाल जो नंबर ज़रुर लिखो ।
- (6) सुवालनि जे साम्हूं मार्कू डिनल आहिनि ।

यहाँ से काटिए

SS-23-Sindhi Sah.

5019

[Turn over

ڪنبد (ا)

[15 × 1 = 15]

.1 (i to xv) هيٺين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو-

- (i) گرنارجو گل هو۔
 (ا) راجا انيرادِ (ب) راجا رائڏياڇ
 (س) راجا ڏاهرسيت (د) راجا چئيسر
- (ii) محمد رام ور۔ ور ڪري۔ شهر ۾ ويندو هو۔
 (ا) ڪراچي (ب) نواب شاه
 (س) پرين (د) لاڙڪاڻو
- (iii) پروفيسر نارائڏاس ملڪاڻي ءِ جہ نالو راجيہ سبا ۾ نامينيت
 ڪرڻ لاءِ ڪوشيش ڪئي۔
 (ا) چيٽي سپهلاڻي (ب) جئرامداس
 (س) راجندر بابو (د) پاڻي پرتاپ
- (iv) روايتون، لفظ جي معنيٰ آهي۔
 (ا) سڀيتا (ب) طاقت
 (س) پرميرافون (د) همت
- (v) جذبو، رچنا آهي،
 (ا) انيڪانڪي (ب) ڪهاڻي
 (س) مضمون (د) آتم ڪتا
- (vi) گڏجي گهاريون، ڪويتاجو ڪوي آهي۔
 (ا) لڪتمڻ دبي (ب) مرچومل سوني
 (س) پرسرام ضيا (د) ڊولڻ راهي
- (vii) زندگي، نظم مان سنديش ملهوتو۔
 (ا) آتم نرپرتا (ب) نراشا
 (س) سادگي (د) دک
- (viii) پرسرام ضيا جا ڪلام لکيل آهن۔
 (ا) سنڌ ۽ سنڌي (ب) سوداگر
 (س) هلو (د) ڪلجڳ
- (ix) سوج، لفظ جي معنيٰ آهي۔
 (ا) سڪه (ب) پريم
 (س) ساز (د) درد

- (x) پنچڪڙي جي ايجاد ڪئي۔
 (ا) پروفيسر رام پنچواڻي (ب) پريو وفا
 (س) نارائين شيام (د) سچل سرمست
- (xi) نسناءُ، جو هم معنيٰ لفظ آهي۔
 (ا) دوھو (ب) سورنو
 (س) هائيڪو (د) پنچڪڙيءَ ا
- (xii) ڌڻو ڪرڻ، اصطلا هم جي معنيٰ آهي۔
 (ا) بدنام ڪرڻ (ب) جهيڙو ڪرڻ
 (س) برباد ڪرڻ (د) منح ڪرڻ
- (xiii) سچ سڀ ڪاري — اچو ڪير۔
 (ا) منيهن (ب) گائين
 (س) پڪري (د) گهوڙي
- (xiv) چئن ڏينهن جي موڪل بابت پرنشپال ڪي لکندا
 (ا) خط (ب) درخواست
 (س) شڪايتي خط (د) رپورٽ
- (xv) بيروزگاري، مضمون آهي
 (ا) آرٽڪل (ب) دارمڪ
 (س) نيتڪ (د) ايتھاسڪ

खण्ड - 'अ'

1. (i खां xv) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूडियो - [15 × 1 = 15]
- i) गिरनार जो गुल हो -
 (अ) राजा अनीराइ (ब) राजा रायडियाच
 (स) राजा डाहरसेन (द) राजा चनेसर
- ii) मुहमद राम वर-वर करेशहर में वेदो हो
 (अ) कराची (ब) नवाबशाह
 (स) भिर्यनि (द) लाङकाणो
- iii) प्रो. नारायणदास मल्काणीअ जो नालो राज्य सभा में नामीनेट करण लाइ कोशिश कई-
 (अ) जेठी सिपाही मलाणी (ब) जैरामदास
 (स) राजेन्द्र बाबू (द) भाई प्रताप
- iv) 'स्वायतूँ' लफ़्ज़ जी माना आहे-
 (अ) सभ्यता (ब) ताकत
 (स) परम्परांऊ (द) हिम्मत

- v) 'ज़ब्बो' रचना आहे -
 (अ) एकांकी (ब) कहाणी
 (स) मज़मून (द) आत्मकथा
- vi) 'गडिजी घारियूं' कविता जो कवी आहे-
 (अ) लक्ष्मण दुबे (ब) मिर्चूमल सोनी
 (स) परसराम ज़िया (द) ढोलण राही
- vii) 'ज़िंदगी' नज़्म मां संदेश मिले थो -
 (अ) आत्मनिर्भरता (ब) निराशा
 (स) सादगी (द) दुख
- viii) 'परसराम ज़िया' जा कलाम लिखियल आहिनी -
 (अ) सिंधु ऐ सिंधी (ब) सौदागर
 (स) हलो (द) कलजुग
- ix) 'सोज़' लफ़्ज़ जी माना आहे -
 (अ) सुख (ब) प्रेम
 (स) साज़ (द) दर्द
- x) पंजकड़े जी ईजाद कई -
 (अ) प्रो.राम पंजवाणी (ब) प्रभु वफ़ा
 (स) नारायण श्याम (द) सचल सरमस्त
- xi) 'टिसिटा' जो हममाना लफ़्ज़ु आहे-
 (अ) दोहो (ब) सोरठो
 (स) हाइकू (द) पंजकड़ा
- xii) 'डिठो करणु' इस्तलाह जी माना आहे -
 (अ) बदिनामु करणु (ब) झेझे करणु
 (स) बर्बाद करणु (द) मना करणु
- xiii) 'सचु सेरू, कारी, अच्छे खीरू'।
 (अ) मेंहि (ब) गांड
 (स) बक़िरी (द) घोड़ी
- xiv) चइनि डींहेनि जी मोकल बाबति प्रिंसीपाल खे लिखंदा -
 (अ) ख़तु (ब) दरख़्वास्त
 (स) शिकायती ख़तु (द) रिपोर्ट
- xv) 'बेरोज़गारी' मज़मून आहे -
 (अ) आर्थिक (ब) धार्मिक
 (स) नैतिक (द) ऐतिहासिक

[7 × 1 = 7]

.2 (i to vii) صحیح لفظ چونڊي خال ڀريو۔

(روشنی، سنت کنوارام، ننگور، سچ، سندو، راڳينءَ، ساڪي)

- (i) داداڻي. ايل واسوايڻ سنڌ جو _____ هو.
- (ii) _____ تي ٿال ڪناطي پاران 26 اپريل 2010 تي راشٽرپني پرتيپا پائل هٿان 5 رپئي جي شڪلي جاري ڪئي وئي.
- (iii) مان ڏيڻا نٿو وڪڻان مان _____ وڪڻان ٿو؟
- (iv) ڪلجڳ جا ڪرتوت چوان مان چوان _____ جارنگه.
- (v) هر ذرم سٺاڻي سيڪاري ٿو _____ جو رستو ڏيڪاري.
- (vi) آهي هر لفظ منو _____ اچي هر جملي مان خشوبو؟
- (vii) سنڌوءَ ۾ ڪو سا هٿت _____ پائڻن پائي؟

2. (i خاڻ vii) سही लफ़ज़ चूँडे खाल भरियो –

[7 × 1 = 7]

(रोशिनी, संत कंवरराम, टैगोर, सच, सिंधू, रंगीअ, माखी)

- i) दादा टी.एल. वासवाणी सिंध जो हो ।
- ii) ते टपाल खाते पारां 26 अप्रेल 2010 ते राष्ट्रपति प्रतिभा पाटिल हथा 5 रू जी टिकली जारी कई वेई।
- iii) मां डीआ नथो विकिणां, मां विकिणां थो ।
- iv) कलजुग जा करतूत चवां मां, चवां जा रंग ।
- v) हर धर्म सुठाई सेखारे, थो जो रस्तो डेखोर ।
- vi) आहे हर लफ़ज़ु मिठो, अचे हर जुमिले मां खुशबू ।
- vii) सिंधूअ में को साहु थनि, भांइनि माउ ।

[5 × 1 = 5]

.3 (i to x) هيٺين سوالن جا جواب هڪ ست ۾ لکو۔

- (i) هڪ نچرئي گویندماءُ جو ڪهڙو وشواس هو؟
- (ii) اءِ-اجا-چو،؟ ڪهڙي ءَ مان توهان ڪي ڪهڙو سنڊيش ملي ٿو؟
- (iii) ڪاڪي ايشور ڪلناڻي ءَ جو خون ڪنهن ڪيو؟
- (iv) ڪوي نارايڻ شيام هلنيهن جو پهريون خواب ڪنهن ڪي ڪوٺيو آهي؟
- (v) ڀارت ڪي ڪيز نواءِ يت ٿا؟

[5 × 1 = 5]

هيٺ ڏنل ٽڪرو پڙهي سوالن جا جواب لکو۔

*

محنت جي معنيٰ زندگي آهي ۽ نڪمائيءَ جي معنيٰ موت. جنهنڪي زندگي هور هڻ جي تمنا آهي تنهنڪي محنت جي عادت پرائي پرندي. جلن ٿي ڪي جيڙن جي ياداشت ۾ پنهنجي نالو درج ڪرائڻ آهي انهن ڪي ڪم ڪرڻو پرندي. جي سرڻ ڪان پوءِ به دندها رهن تاجاسين تن ڪي ڪچ ڪري ڏيکارڻو پوندو. جهڙيءَ طرح سورج جي زندگي گرميءَ ۽ روشنيءَ سان آهي چنڊ جي زندگي سينٽا ڇمڪ سان آهي پاڻيءَ جي زندگي پياس بهائڻ سان آهي تيئن اسانجي زندگي ڪوشش ۽ ڪشالي سان آهي. محنت ڪرڻ معنيٰ پاڻ ۾ وشواس رکڻ. نيپولن ۽ پيادنيا جا مشهور فاتح سن قسم جو اٿل اعتقاد رکندو هو مارٽن لوٿر جان آف آرڪ را ني درگاوتي، رضا بيگم ۽ رائي وڪٽوريا جي ڪاميابي جا مثال تواريخ ۾ موجود آهن.

سسٽر جو مٿهور ڪوي ڪاليداس شاديءَ ۽ درتائين اڻڙهيل هو اورپريوڊ پنهنجي محنت سان اُهو علم پريائين جو دنيا دنگرهجي وسڻي، محنت آڏو ڪابه ڳالهه نا ممڪن نه آهي،،

(vi) هنئين ٽڪري جو سرولڪو؟

(vii) محنت، جي معنيٰ ڇا آهي؟

(viii) سرڻ ڪان پوءِ به ڪير زندگي رهي آهي سگهن ٿا؟

(ix) زندگيءَ، جو ضد لڪو؟

(x) ڪاميابي ڪڏهن حاصل ڪري سگجي ٿي؟

3. (i खां x) हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक सिट में लिखो -

[5 × 1 = 5]

- i) हिक टीचर ते गोबिंद माउ जो कहिड़ो विश्वासु हो?
- ii) 'ऐ- आज्ञा - छो' कहाणीअ मां तव्हां खे कहिड़ो संदेश मिले थो?
- iii) काके ईश्वर खिलनाणीअ जो खून कंहिं कयो?
- iv) कवी नारायण श्याम डीहं जो पहिरियो ख्वाबु कंहिंखे कोठियो आहे?
- v) भारत खे केरू संवारिनि था?

* हेठि डिनल टुकिरो पढी सुवालनि जा जवाब लिखो - [5 × 1 = 5]

महिनत जी माना ज़िंदगी आहे ऐं निकमाईअ जी माना मौतु । जंहिखें ज़िंदह रहण जी तमना आहे, तंहिंखे महिनत जी आदत पिराइणी पवंदी। जिनखे जीअरनि जी यादाशत में पंहिंजो नालो दर्ज कराइणों आहे उन्हनि खे कमु करणो पवंदो । जे मरण खां पोइ बि ज़िंदह रहणु था चाहीनि, तिन खे कुझु करे डेखारिणो पवंदो । जंहिंड़ीअ तरह सूरज जी ज़िंदगी गर्मीअ ऐं रोशनीअ सां आहे, चंड जी ज़िंदगी सीतलता ऐं चमक सां आहे, पाणीअ जी ज़िंदगी प्यास बुझाइण सां आहे, तींअ असां जी ज़िंदगी कोशिश ऐं कशाले सां आहे। महिनत करणु माना पाण में विश्वासु रखणु। नेपोलियन ऐं ब्रिया दुनिया जा मशहूर फ़ाल्ह हिन किस्म जो अटल अइतकाद रखंदइ हुआ। मार्टिन लूथर, जॉन ऑफ आर्क, राणी दुर्गावती, रज़िया बेगम ऐं राणी विक्टोरिया जी कामयाबी जा मिसाल तवारिख में मौजूद आहिनि। संस्कृत जो मशहूर कवी कालीदासु शादीअ ताई अण पढियलु हो, पर पोई पंहिंजी महिनत सां उहो इल्म पिरायाई जो दुनिया दंग रहिजी वेई । “महिनत आडो काबि गा़ल्हि नामुमकिन न आहे ।”

- vi) मथिंऐं टुकिरे जो सिरो लिखो ।
- vii) महिनत जी माना छा आहे ?
- viii) मरण खां पोइ बि केरू ज़िंदह रही सघनि था ?
- ix) ‘ज़िंदगी’ जो ज़िंदु लिखो ?
- x) कामयाबी कइहि हासिल करे सघिजे थी ?

کند (ب)

खण्ड - 'ब'

[12 × 2 = 24]

(4-15) هيٺين سوالن جا جواب آٽڪل 50 لفظن ۾ ڏيو.

(4 खां 15) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़ज़नि में डियो - [12 × 2 = 24]

4. सरلاسنديء ڪي وار ڪشائڻ لاءِ چواور پيريندي هئي ؟

4. सरला सुंदरीअ खे वार कटाइण लाइ छो ज़ोर भरींदी हुई ?

5. حميد خان سندھ سوڻو وقت جميتراء جي پريوارتي ڪهڙو اثر ڇڏيو؟

5. हमीद खान सिंध मोटण वक्त जमियतराइ जे परिवार ते कहिडो असरू छडे वियो ?

6. ڏاهير سين سمارڪ جي بار ۾ توهان کي ڪهڙي ڄاڻ آهي؟
6. ڏاهير سين سمارڪ جي بار ۾ توهان کي ڪهڙي ڄاڻ آهي؟
7. ٽپال نڪلين جي ڪهڙي اهميت آهي؟
7. ٽپال نڪلين جي ڪهڙي اهميت آهي؟
8. وقت جي بار ۾ محمد رام ڪهڙو جواب ڏنو؟
8. وقت جي بار ۾ محمد رام ڪهڙو جواب ڏنو؟
9. ليلا پنهنجي پتار جي درتي ڪيئن ٺي ٻاڏاءِ؟
9. ليلا پنهنجي پتار جي درتي ڪيئن ٺي ٻاڏاءِ؟
10. مندو موٽي آيون ڪويتا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙيءَ طلب آهي؟
10. مندو موٽي آيون ڪويتا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙيءَ طلب آهي؟
11. 'مُندُ موٽي آيون' ڪويتا ۾ ڪي ڪي ڪهڙي ٿلڀ آهي؟
11. 'مُندُ موٽي آيون' ڪويتا ۾ ڪي ڪي ڪهڙي ٿلڀ آهي؟
12. 'مان ديش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
12. 'مان ديش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
13. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
13. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
14. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
14. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
15. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
15. 'ماڻ ڊش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾،، ست ۾ رام پنڄڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟

ڪنڊ (س)

خڻڊ - 'س'

- [3] 16. حوالو سمجهايو۔
- ،،الڪون ڪرتنهجي شادي تهراداسان ٿي ٿيندي
ايمان ڪان راداجو نيهن نه ڪرڻ سان ٿيندي آيو آهي،،
يا
- ،،ڏيش اجه اسانجي پٽ جو سڀنوساڪار ٿيو آهي اسانجي بزيش بهادرء سان مقابل ڪيو،،
16. **هٻالو سمجهايو -** [3]
- “زلڪو ن ڪري. تونھنجي شادي ت رادھا ساڻ ٿي ٿيندي
ايمانن ڪاڻ رادھا جو نھنھ ڪرڻ ساڻ ٿيندي آيو آھي”
يا
“ڏيسو انجو اسانجي پوٽ جو سونو ساڪار ٿيو آهي اسانجي بزيش بهادرء سان مقابل ڪيو،،
- [3] 17. معنيٰ سمجهايو۔
- ،،هوتو،، تنهنجي سڌ سڻ جو واسطي وينوسڪي،
سڪ منهنجان سڌ آڪري هڪ وار ٻاڏائي ته ڏس،،
يا
”قافلو هلندو رهي اوندهي جو ڪوئي غم نه آ
شوڪ ۽ همت جي مثال ڪي جلا هيندا هلو،،
17. **مانا سمجهايو -** [3]
- “ه تونھنجي سڌ سونون جو واسٽو وٺو سڪو،
سڪ مڙاڻا سڌيڏو ڪري، هڪ وار بڏاڻو ت ڏيسو”
يا
”ڪافي لئو هلندو رهي، انده جو ڪوئي غم نه آ،
شوڪ ۽ همت جي مثال ڪي جلا هيندا هلو”
- [3] 18. دوھو ڇا ڪي چئجي ٿو مثال ڏيئي سمجهايو
- يا
- سورتي جي پرياشا لڪي مثال ڏيو،
18. **دوھو ڪا ڪه چڙجي ٿو؟ ميسال ڏيئي سمجهايو .** [3]
- يا
- سورتي جي پرياشا لڪي مثال ڏيو،

- [3] 19. هيٽن مان ڪن به ٽن اصطلاحن / پهڪن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو .19
- (i) نور تچرڻ (ii) گهٽ ڀرڻ
- (iii) ڪڪو ڪوٺيڻ (iv) باهه لڳڻ تي ڪوهه ڪوٺڻ
- (v) ڪڏهن پيءُ ماتو ڪڙهن ٻاڪر ۾ (vi) سچ توپيشونچ

19. हेठियनि मां किनि बि टिनि इस्तलाहनि/पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो - [3]
- i) नूर निचोइणु ii) घड्ड भरणु
- iii) खिखो विखो थियणु iv) बाहिं लगण ते खूह खोटण
- v) कडुहि भरीअ में त कडुहिं भाकुर में vi) सचु त वेठो नचु

ڪنڊ (د)

खण्ड - 'द'

- [4] 20. اجهو، ناول جي تتون جي آڌار تي پرڪ ڪريو. .20
- يا
- اجهو، ناول جي ڪردار موهن جو چرتر چنڻ ڪريو.

20. 'अज्ञो' नाविल जी तत्त्वनि जे आधार ते परख करियो। [4]

या

'अज्ञो' नाविल जे किरदार मोहन जो चरित्र चित्रण कयो ।

- [4] اسڪالر شپ لاءِ پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي درخواست لکو. .21
يا
توهان پنهنجي پيءُ کي اسٽهان کان پوڊ جي پروگرام جي ڄاڻ ڏيندي خط لکو،
21. سڪائرسپ لاءِ پڙهڻ جي سکول جي پرنسپال کي درخواست لکيو. [4]
يا
توهان پڙهڻ جي پيڙهي جي ڄاڻ ڏيندي خط لکو.
- [4] ڪنهن به هڪ وسيلي تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکو. .22
(i) سنڌي ساهتيءَ جي اهميت
(ii) يوگ جي مهما
(iii) انٽرنيٽ ۽ روزگار
(iv) چندرايان II جي سفلتا،،
22. ڪنهن به هڪ وڌيڪ موضوع تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکيو - [4]
i) سنڌي ساهتيءَ جي اهميت
ii) يوگ جي مهما
iii) انٽرنيٽ ۽ روزگار
iv) چندرايان II جي سفلتا

DO NOT WRITE ANYTHING HERE